

Sygn. akt VIII C 2277/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 21 grudnia 2018 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w VIII Wydziale Cywilnym

w składzie: przewodniczący: SSR Bartek Męcina

protokolant: staż. P. S.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 grudnia 2018 roku w Ł.

sprawy z powództwa J. S.

przeciwko (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Skarb Państwa- Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi na rzecz powoda J. S. kwotę 15.361,20 zł (piętnaście tysięcy trzysta sześćdziesiąt jeden złotych dwadzieścia groszy) w tym:

a) kwotę 13.200 zł. (trzynaście tysięcy dwieście złotych) tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, od kwoty 7.200 zł od dnia 28 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, od kwoty 4.800 zł (cztery tysiące osiemset złotych) od dnia 18 marca 2015 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych) od dnia 12 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz

b) kwotę 2.161,20 zł (dwa tysiące sto sześćdziesiąt jeden złotych dwadzieścia groszy) tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, od kwoty 907,20 zł (dziewięćset siedem złotych dwadzieścia groszy) od dnia 28 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 1.254 zł (jeden tysiąc dwieście pięćdziesiąt cztery złote) od dnia 12 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty,

2. oddala powództwo w pozostałej części,

3. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda J. S. kwotę 3.255 zł (trzy tysiące dwieście pięćdziesiąt pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,

4. nakazuje pobrać od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa- Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi kwotę 876,88 zł (osiemset siedemdziesiąt sześć złotych osiemdziesiąt osiem groszy)

5. nie obciąża powoda J. S. nieuiszczonymi kosztami sądowymi poniesionymi tymczasowo przez Skarb Państwa- Sąd Rejonowy dla Łodzi- Widzewa w Łodzi.

Sygn. akt VIII C 2277/14

UZASADNIENIE

W dniu 12 września 2014 roku powód J. S., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. powództwo o zapłatę kwoty 7.200 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 907,20 zł tytułem odszkodowania za koszty poniesione przez powoda w związku z uszkodzeniem ciała i wywołaniem rozstroju zdrowia, obie kwoty z ustawowymi odsetkami

liczonymi od dnia 28 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pełnomocnik powoda wskazał, że kiedy w dniu 6 grudnia 2013 roku powód przechodził przez jezdnię w miejscowości N. został potrącony przez samochód D. (...) o nr (...). Po przewiezieniu karetką pogotowia do szpitala w B. stwierdzono u powoda m. in. stłuczenie głowy, w tym okolicy ciemieniowej oraz lewego ucha, złamanie kłykcia boczego kości piszczelowej prawej. W związku z tym założono powodowi opatrunek gipsowy stopowo- udowy na okres 6 tygodni. Z powodu silnych bóli i zawrotów głowy w dniu 9 grudnia 2013 r. powód odbył konsultacje z lekarzem POZ. W dniu 12 grudnia 2013 r. J. S. podjął leczenie ortopedyczne, a w dniu 27 stycznia 2014 r. leczenie neurologiczne. W dniu 16 stycznia 2014 r. zdjęto powodowi opatrunek gipsowy. Pismem doręczonym pozwanemu w dniu 27 marca 2014 r. pełnomocnik powoda wystąpił o wypłatę zadośćuczynienia i odszkodowania. W dniu 22 maja 2014 r. pozwany stwierdził trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda w wysokości 6 %, w związku z czym przyznał zadośćuczynienie w kwocie 6.000 zł i odszkodowanie w kwocie 418,13 zł. Jednak z uwagi na przyjęte przez pozwanego przyczynienie na poziomie 40 % powyższe kwoty uległy obniżeniu, wobec tego powód otrzymał łącznie kwotę 4.270,88 zł.

(pozew k. 2-9)

Na rozprawie w dniu 22 stycznia 2015 roku pełnomocnik powoda złożył pismo rozszerzające powództwo do kwoty 12.000 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty. Na potwierdzenie zasadności swojego stanowiska pełnomocnik powoda złożył decyzję (...) S.A. z dnia 29 października 2014 r. wydaną w związku z zawartą między stronami umową indywidualnego grupowego ubezpieczenia pracowniczego, w której ubezpieczyciel orzekł 10 % uszczerbek na zdrowiu powoda w związku z przedmiotowym zdarzeniem.

(protokół rozprawy k. 50- 52, pismo procesowe k. 46- 47)

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wniósł o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu pisma strona pozwana wskazała, że nie kwestionuje swojej legitymacji procesowej biernej, jednak w jej ocenie wypłacona powodowi kwota jest adekwatna do rozmiaru wyrządzonej krzywdy i szkody. Poza tym pozwany podtrzymał zarzut przyczynienia się powoda do szkody w wysokości 40 % z uwagi na przekraczanie jezdni w miejscu do tego nie wyznaczonym.

(odpowiedź na pozew k. 53)

W piśmie procesowym z dnia 23 marca 2015 r. pełnomocnik pozwanego ponownie wniósł o oddalenie powództwa, również w rozszerzonym zakresie.

(pismo procesowe k. 94)

Na rozprawie w dniu 3 grudnia 2018 roku pełnomocnik powoda złożył pismo rozszerzające powództwo do kwoty 13.200 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 28 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty oraz do kwoty 3.376,80 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od kwoty 3.256 zł od dnia 28 kwietnia 2014 r do dnia zapłaty, a od kwoty 120,80 zł od dnia doręczenia odpisu pisma do dnia zapłaty. W ocenie powoda zasadnie przysługuje mu zadośćuczynienie w kwocie 24.000 zł, a odszkodowanie z tytułu zwrotu kosztów pomocy osób trzecich w kwocie 5.280 zł, przy czym kwoty powyższe powinny ulec obniżeniu o 30 % z uwagi na przyczynienie się powoda w takim zakresie do powstania szkody.

(protokół rozprawy k. 276- 277, pismo procesowe k. 274- 275)

W toku dalszego postępowania stanowiska stron nie uległy zmianie.

(protokół rozprawy k. 279)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 6 grudnia 2013 roku w miejscowości N. w godzinach rannych J. S. przechodził przez jezdnię w odległości 25-37 m od przejścia dla pieszych. Kiedy powód znajdował się blisko prawej krawędzi jezdni, patrząc od strony B., został potrącony przez prawą przednią częścią samochodu D. (...) o nr (...), kierowanego przez K. O..

(zeznania K. O. k. 128, zeznania powoda k. 277 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami z k. 50, opinia biegłego z zakresu ruchu drogowego k. 189- 200)

Po przewiezieniu karetką pogotowia do szpitala w B. stwierdzono u powoda m. in. stłuczenie głowy, w tym okolicy ciemieniowej oraz lewego ucha, złamanie kłykcia bocznego kości piszczelowej prawej, w związku z czym założono powodowi opatrunek gipsowy stopowo- udowy na okres 6 tygodni.

(zeznania powoda k. 277 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami z k. 50, kserokopia dokumentacji medycznej k. 13-15, 16- 20)

W wyniku zdarzenia z dnia 6 grudnia 2013 roku, z ortopedycznego punktu widzenia, powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 12 %, przy czym 2 % na podstawie pkt. 155 c rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. oraz 10 % na podstawie pkt. 156 wymienionego rozporządzenia. Rozpoznano u powoda wygojone złamanie kłykcia bocznego kości piszczelowej prawej z obniżeniem powierzchni stawowej i wysiękiem w stawie, a także stan po urazie głowy. Zakres cierpień fizycznych powoda z powodu schorzeń ortopedycznych był w początkowym okresie średniego stopnia, a następnie zmniejszał się. Prognozy stanu zdrowia powoda na przyszłość są umiarkowanie pesymistyczne, gdyż należy liczyć się z powstaniem zmian zwyrodnieniowych stawu. Na skutek wypadku zachodziła konieczność stosowania przez powoda leków przeciwbólowych i przeciwzapalnych w sposób ciągły przez okres 2- 3 miesięcy, co pociągało za sobą wydatek rzędu od 3- 50 zł miesięcznie. Ponadto J. S. wymagał pomocy innych osób w wymiarze 3- 4 godzin dziennie przez okres 3 miesięcy oraz w wymiarze 2 godzin dziennie przez okres następujących 2 miesięcy.

(pisemna opinia biegłego ortopedy k. 71- 74)

W związku z wypadkiem z dnia 6 grudnia 2013 roku, u powoda występuje przewlekły zespół bólowy prawej kończyny dolnej z odczynem zapalnym i ograniczeniem ruchomości prawego stawu kolanowego będący skutkiem złamania kłykcia bocznego prawej kości piszczelowej. Z punktu widzenia biegłej z zakresu rehabilitacji medycznej, powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w wysokości 12 %, przy czym 2 % na podstawie pkt. 155 c rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r.- utrata ruchomości w zakresie 90- 120 stopni, który u powoda wynosi 20 stopni, oraz 10 % na podstawie pkt. 156 wymienionego rozporządzenia- przewlekły zespół bólowy prawego stawu kolanowego z obrzękiem. Powód wymagał rehabilitacji po złamaniu, korzystał jeden raz z cyklu rehabilitacji ambulatoryjnych. Również w przyszłości J. S. będzie wymagał okresowo rehabilitacji z uwagi na rodzaj złamania i szybsze powstawanie zmian zwyrodnieniowych. W trakcie leczenia i rehabilitacji powód wymagał zaopatrzenia ortopedycznego w postaci dwóch kul łokciowych, a następnie laski.

(opinia biegłej z zakresu rehabilitacji medycznej k. 102- 106, uzupełniająca opinia biegłej z zakresu rehabilitacji medycznej k. 172)

Z neurologicznego punktu widzenia J. S. na skutek przedmiotowego zdarzenia nie doznał trwałego i długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Powód doznał jedynie powierzchownego urazu głowy.

(opinia biegłej z zakresu neurologii k. 145- 148)

J. S. do chwili obecnej odczuwa skutki wypadku z dnia 6 grudnia 2013 roku. Powód nie może długo stać, ani chodzić, odczuwa ból przy zmianie pogody. Opatrunek gipsowy został zdjęty powodowi w dniu 20 stycznia 2014 r. Po około 6 tygodniach od tego momentu J. S. zaczął się poruszać przy pomocy laski. Samodzielnie powód zaczął chodzić we

wrześniu 2014 r. Do połowy czerwca 2014 r. J. S. przyjmował leki przeciwbólowe. Powód wymagał opieki. Córka powoda przygotowywała mu posiłki, myła go, pomagała się ubierać. Z powodu zawrotów głowy J. S. został skierowany na konsultację do lekarza neurologa. Następnie powód otrzymał skierowanie na rehabilitację składającą się z 10 zabiegów.

(zeznania powoda k. 277 w zw. z informacyjnymi wyjaśnieniami z k. 50)

W chwili przedmiotowego zdarzenia, jego sprawca miał zawartą umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody związane z ruchem pojazdów z pozwanym zakładzie ubezpieczeń.

(okoliczności bezsporne)

Pismem doręczonym pozwanemu w dniu 27 marca 2014 r. pełnomocnik powoda wystąpił o wypłatę zadośćuczynienia i odszkodowania. W wyniku przeprowadzonego postępowania likwidacyjnego pozwany ustalił trwałe uszczerbek na zdrowiu powoda na poziomie 6 %. Pismem z dnia 22 maja 2014 r. pozwany poinformował o przyznaniu świadczenia w wysokości 4.270,88 zł, na które złożyło się zadośćuczynienie w kwocie 6.000 zł i odszkodowanie w kwocie 1.118,13 zł, przy czym powyższe kwoty uległy obniżeniu z uwagi na przyjęte przez pozwanego przyczynienie na poziomie 40 %.

(decyzja k. 32 v., opinia konsultanta medycznego k. 32, okoliczności bezsporne)

Koszt jednej godziny usług opiekuńczych w MOPS w B. w 2011 r. wynosił 11 zł.

(pismo MOPS k. 33, okoliczności bezsporne)

Pismem z dnia 29 października 2014 r. (...) S.A. poinformowało o przyznaniu, na podstawie zawartej między stronami umowy indywidualnie kontynuowanego grupowego ubezpieczenia pracowniczego, świadczenia w wysokości 3.200 zł w związku z ustalonym przez ubezpieczyciela 10 % trwałym uszczerbkiem na zdrowiu powoda z powodu zdarzenia z dnia 6 grudnia 2013 r.

(pismo k. 48)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie powołanych wyżej dowodów, w tym dowodów z dokumentacji medycznej, przesłuchania powoda oraz świadka K. O., a także opinii biegłych z zakresu neurologii J. B., ortopedii M. S., rehabilitacji medycznej K. K. i ruchu drogowego W. S..

Oceniając opinie biegłych sądowych, Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania zawartych w ich treści wniosków, opinie te były bowiem rzetelne, jasne, logiczne oraz w sposób wyczerpujący objaśniające budzące wątpliwości kwestie. Wydając opinie biegli oparli się na zgromadzonym w aktach sprawy materiale dowodowym, w tym na dokumentacji medycznej powoda, której zawartość biegli uwzględnili podczas opracowywania opinii. Wydanie opinii poprzedzało przy tym przeprowadzenie badania powoda, którego wyniki biegli uwzględnili przy formułowaniu wniosków końcowych opinii. Należy zauważyć, że strony zakwestionowały jedynie opinie biegłej z zakresu rehabilitacji medycznej oraz biegłego z zakresu ruchu drogowego. W uzupełniającej opinii biegła K. K. odpowiadając na wątpliwości strony pozwanej, wyjaśniła przy pomocy jakiego narzędzia dokonała pomiaru ruchomości stawów kolanowych powoda. Co do opinii biegłego W. S. pozwany zgłosił zarzut w przedmiocie przyjętej w opinii odległości pomiędzy pojazdem, a miejscem potrącenia w chwili powstania staniu zagrożenia. W ocenie strony pozwanej brak śladów hamowania na miejscu zdarzenia mógł wynikać również ze stanu nawierzchni spowodowanego panującymi warunkami atmosferycznymi. W uzupełniającej pisemnej opinii biegły z zakresu ruchu drogowego wyjaśnił, że z powodu braków śladów hamowania przyjął założenie o braku hamowania pojazdu D. (...), ale tylko przed potrąceniem pieszego. Przyjęcie powyższego założenia przez biegłego było podyktowane treścią zeznań K. O., który podał, że zobaczył pieszego w odległości 5- 15 m przed samochodem, a poruszał się z prędkością nie większą niż 40 km/h. Z kolei odpowiadając na zarzuty strony powodowej biegły wyjaśnił na jakiej podstawie ustalił, że do potrącenia powoda

doszło w odległości 25- 37 m od najbliższego przejścia dla pieszych, a także dlatego przyjął, że pojazd poruszał się z prędkością 40 km/h,

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w części i zasługiwało na uwzględnienie co do kwoty 15.361,20 zł, w tym 13.200 zł tytułem zadośćuczynienia i 2.161,20 zł tytułem odszkodowania. Co do pozostałej części żądanej kwoty, pozew okazał się niezasadny.

W niniejszej sprawie znajdują zastosowanie zasady odpowiedzialności samoistnego posiadacza mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody statutowane w przepisie art. 436 § 1 k.c., oraz – w związku z objęciem odpowiedzialności posiadacza pojazdu – sprawcy zdarzenia obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej – przepisy ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. W kwestii zakresu szkody i odszkodowania obowiązują reguły wyrażone w przepisach ogólnych księgi III Kodeksu cywilnego. Zastosowanie w przedmiotowej sprawie znajdują także przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące ubezpieczeń majątkowych.

W myśl przepisu art. 822 § 1 k.c., przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Zaś zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych..., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia. Ubezpieczyciel odpowiada w granicach odpowiedzialności sprawcy szkody – odpowiada za normalne następstwa działania bądź zaniechania, z którego szkoda wynikła. Wysokość odszkodowania winna odpowiadać rzeczywistym, uzasadnionym kosztom usunięcia skutków wypadku, ograniczona jest jedynie kwotą określoną w umowie ubezpieczenia (art. 824 § 1 k.c., art. 36 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych).

Ubezpieczeniem OC posiadaczy pojazdów mechanicznych jest objęta odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem mechanicznym w okresie trwania odpowiedzialności ubezpieczeniowej, wyrządziła szkodę w związku z ruchem tego pojazdu (art. 35 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych). Zakład ubezpieczeń w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej wynikającej z umowy ubezpieczenia przejmuje obowiązki sprawcy wypadku. Poszkodowany w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia obowiązkowego odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczeń bezpośrednio od zakładu ubezpieczeń (art. 19 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, art. 822 § 4 k.c.).

W przedmiotowej sprawie zdarzeniem rodzącym odpowiedzialność odszkodowawczą strony pozwanej jest zdarzenie komunikacyjne z dnia 6 grudnia 2013 roku w konsekwencji, którego J. S. doznał przede wszystkim złamania kłykcia bocznej kości piszczelowej prawej. Z uwagi na fakt objęcia posiadacza pojazdu, którym kierował sprawca zdarzenia, ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych przez pozwany zakład ubezpieczeń, to strona pozwana zobowiązana jest do zapłacenia odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, względem których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczony (art. 822 § 1 k.c.).

Podkreślić w tym miejscu należy, że pozwany ubezpieczyciel nie kwestionował swojej legitymacji procesowej biernej, ani podstawy swojej odpowiedzialności, kontestując wyłącznie wysokość żadanego przez powoda świadczenia. Zresztą strona pozwana potwierdziła, że podczas postępowania likwidacyjnego ustaliła, iż powodowi przysługuje zadośćuczynienie w kwocie 6.000 zł i odszkodowanie w kwocie 1.118,13 zł, w tym 478,80 zł tytułem kosztów pomocy osób trzecich, przy czym powyższe kwoty pozwany obniżył do łącznej wysokości 4.270,88 zł, z uwagi na przyjęte przyczynienie na powoda do powstania szkody w wysokości 40 %.

Stosownie do treści art. 444 § 1 k.p.c., w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia naprawienie szkody obejmuje wszelkie wyniki z tego powodu koszty. Na żądanie poszkodowanego zobowiązany do naprawienia szkody powinien wyłożyć z góry sumę potrzebną na koszty leczenia, a jeżeli poszkodowany stał się inwalidą, także sumę potrzebną na koszty przygotowania do innego zawodu. Natomiast, jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość, może on żądać od zobowiązanego do naprawienia szkody odpowiedniej renty (§ 2 art. 444 k.c.).

Ponadto, w przypadku uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę (art. 445 k.c.).

Zgodnie z ugruntowanym w doktrynie i orzecznictwie poglądem, zadośćuczynienie stanowi sposób naprawienia szkody niemajątkowej na osobie, wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych. Inaczej niż przy odszkodowaniu, w przypadku zadośćuczynienia, ustawodawca nie wprowadza jasnych kryteriów ustalania jego wysokości. Wskazuje jedynie ogólnikowo, iż suma przyznana z tego tytułu winna być odpowiednia.

W judykaturze i piśmiennictwie podkreśla się, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny i jako takie musi mieć odczuwalną wartość ekonomiczną, jednocześnie nie może być nadmierne. Wskazuje się na potrzebę poszukiwania obiektywnych i sprawdzalnych kryteriów oceny jego wysokości, choć przy uwzględnieniu indywidualnej sytuacji stron (tak m.in. SN w wyroku z dnia 12 września 2002 roku, IV CKN 1266/00, LEX 80272). Do podstawowych kryteriów oceny w tym zakresie zalicza się stopień i czas trwania cierpień fizycznych i psychicznych, trwałość obrażeń, prognozy na przyszłość, wiek poszkodowanego, skutki w zakresie życia osobistego oraz zawodowego, konieczność wyrzeczenia się określonych czynności życiowych, korzystania z pomocy innych osób, czy wreszcie stopień przyczynienia się poszkodowanego i winy sprawcy szkody (tak m.in. SN w wyroku z dnia 4 czerwca 1968 roku, I PR 175/68, OSNCP 1968, nr 2, poz.37; w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8 grudnia 1973 roku, III CZP 37/73, OSNCP 1974, nr 9, poz.145; w wyroku z dnia 12 września 2002 roku, IV CKN 1266/00, niepubl; w wyroku z dnia 19 sierpnia 1980 roku, IV CR 238/80, OSNCP 1981, nr 5, poz.81; w wyroku z dnia 30 stycznia 2004 roku, I CK 131/03, OSNC 2004 r, nr 4, poz.40). Przy ustalaniu zadośćuczynienia nie można więc mieć na uwadze wyłącznie procentowego uszczerbku na zdrowiu. Nie odzwierciedla on bowiem psychicznych konsekwencji doznanego urazu. Konieczne jest również uwzględnienia stosunków majątkowych społeczeństwa i poszkodowanego, tak, aby miało ono dla niego odczuwalną wartość

Zważyć przy tym należy, iż doznanej przez poszkodowanego krzywdy nigdy nie można wprost, według całkowicie obiektywnego i sprawdzalnego kryterium przeliczyć na wysokość zadośćuczynienia. Charakter szkody niemajątkowej decyduje, bowiem o jej niewymierności (por. wyrok SN z dnia 9 lutego 2000 roku, III CKN 582/98, niepubl.), zaś pojęcie „odpowiedniej sumy zadośćuczynienia” użyte w art. 445 § 1 k.c. ma charakter niedookreślony (por. wyrok SN z dnia 28 września 2001 roku, III CKN 427/00, LEX 52766). Dlatego też w orzecznictwie wskazuje się, że oceniając wysokość należnej sumy zadośćuczynienia Sąd korzysta z daleko idącej swobody (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lipca 2000 roku, II CKN 1119/98, LEX 50884).

Wydając orzeczenie w niniejszej sprawie Sąd miał na uwadze w szczególności opinie biegłych ortopedy i rehabilitanta medycznego, z których wynika, iż powód doznał trwałego uszczerbku na zdrowiu w łącznej wysokości 12 %. O czym była już mowa, opinie biegłych stanowią przekonujący i miarodajny dowód w sprawie. Opinie te odzwierciedlają staranność i wnikliwość w badaniu zleconego zagadnienia, wyjaśniają wszystkie istotne okoliczności, podają przyczyny, które doprowadziły do przyjętych konkluzji, a równocześnie są poparte głęboką wiedzą i wieloletnim doświadczeniem zawodowym biegłych. Jednocześnie opinii tych nie podważają pozostałe dowody, przy czym co wymaga wyraźnego podkreślenia, opinia biegłego ortopedy nie była w ogóle kwestionowana przez strony procesu, natomiast opinia biegłej z zakresu rehabilitacji medycznej, po wydaniu przez opinię uzupełniającej, nie była już kwestionowana.

Skoro jednak uszczerbek na zdrowiu jest tylko jednym z elementów istotnych dla oceny adekwatności zadośćuczynienia, jego wymiar powinien uwzględnić wszystkie zachodzące w przedmiotowej sprawie okoliczności. Jak wyjaśniono wyżej, zadośćuczynienie przysługuje bowiem za doznaną krzywdę ujmowaną jako cierpienie fizyczne

(ból i inne dolegliwości) i cierpienia psychiczne (negatywne odczucia przeżywane w związku z cierpieniami fizycznymi, niemożnością wykonywania działalności zawodowej i wyłączeniem z życia codziennego). W omawianej sprawie Sąd nie mógł zatem pominąć dolegliwości bólowych, które pojawiły się po wypadku i trwały przez pewien okres czasu. Z tego powodu do połowy czerwca 2014 r. J. S. przyjmował leki przeciwbólowe. Poza tym J. S. musiał doznawać ograniczeń ruchowych oraz odczuwać dyskomfort z powodu założonego w dniu zdarzenia opatrunku gipsowego, który został zdjęty powodowi w dniu 20 stycznia 2014 r. Przez następne 6 tygodni powód otrzymał zalecenie lekarskie, aby leżeć w łóżku. Po tym okresie J. S. zaczął się poruszać przy pomocy laski, a samodzielnie powód zaczął chodzić dopiero we wrześniu 2014 r. Nie można również pominąć faktu, że powód przez okres 5 miesięcy wymagał opieki osób trzecich w przygotowywaniu posiłków, myciu i ubieraniu. Zakres cierpień fizycznych powoda z powodu schorzeń ortopedycznych był w początkowym okresie średniego stopnia, a następnie zmniejszał się. W ocenie biegłego ortopedy prognozy stanu zdrowia powoda na przyszłość są umiarkowanie pesymistyczne, gdyż należy liczyć się z powstaniem zmian zwyrodnieniowych stawu. Ponadto biegła rehabilitant medyczna nie tylko potwierdziła, że powód wymagał rehabilitacji, ale również stwierdziła, iż w przyszłości J. S. będzie wymagał okresowo rehabilitacji z uwagi na rodzaj złamania i szybsze powstawanie zmian zwyrodnieniowych. Co istotne J. S. do chwili obecnej odczuwa skutki wypadku z dnia 6 grudnia 2013 roku. Powód nie może długo stać ani chodzić, odczuwa ból kiedy ma nadejść zmiana pogody.

Jednocześnie, należy mieć na uwadze, iż zadośćuczynienie powinno być umiarkowane i utrzymane w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Uwzględniając rodzaj i rozmiar doznanej przez J. S. krzywdy, jak też dyrektywę przyznawania umiarkowanego zadośćuczynienia, w ocenie Sądu, w przypadku powoda odpowiednim zadośćuczynieniem jest kwota 33.600 zł.

Ponadto powód dochodził zapłaty odszkodowania z tytułu kosztów opieki osób trzecich. J. S. zeznał, że wymagał pomocy osoby trzeciej przy przygotowywaniu posiłków, myciu się oraz ubieraniu. W wymienionych czynnościach pomagała powodowi jego córka. Powyższa relacja J. S. znalazła potwierdzenie w opinii biegłego ortopedy, który potwierdził, że powód wymagał pomocy innych osób w wymiarze 3- 4 godzin dziennie przez okres 3 miesięcy oraz w wymiarze 2 godzin dziennie przez okres następnych 2 miesięcy. Przy przyjęciu wskazanej przez stronę powodową stawki 11 zł, podanej jako koszt jednej godziny usług opiekuńczych w MOPS w B. w 2011 r., odszkodowanie z tytułu opieki osób trzecich w 3 pierwszych miesiącach wynosiło 3.960 zł (3 miesiące*30 dni*4 godziny*11 zł= 3.960 zł), a w następnych 2 miesiącach 1.320 zł (2 miesiące*30 dni*2 godziny*11 zł= 1.320 zł), czyli łącznie 5.280 zł.

Strona pozwana, nie kwestionując zasady swojej odpowiedzialności, podnosiła jednocześnie, że powód przyczynił się do powstania szkody, określając wysokość tego przyczynienia na 40 %. Strona powodowa początkowo kwestionowała w ogóle, aby J. S. przyczynił się do zaistnienia wypadku drogowego w dniu 6 grudnia 2013 r. Jednak w piśmie procesowym złożonym na rozprawie w dniu 3 grudnia 2018 roku, rozszerzającym powództwo, pełnomocnik powoda przyjął, że wskazane kwoty tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania powinny ulec obniżeniu o 30 % z uwagi na przyczynienie się powoda w takim zakresie do powstania szkody. Zatem obie strony były zgodne co do tego, że J. S. przyczynił się do powstania szkody. Zgodnie z treścią art. 362 kc jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron. W ocenie Sądu okoliczność przyczynienia się powoda nie może budzić wątpliwości, gdyż z opinii biegłego z zakresu ruchu drogowego W. S. wynika, iż bezpośredniej przyczyny wypadku należy upatrywać w nieustąpieniu pierwszeństwa przejazdu przez J. S. pojazdowi D. (...) o nr rej. (...). Powód przekraczał jezdnię w miejscu niedozwolonym, bo poza wyznaczonym przejściem dla pieszych, w odległości ok. 25- 37 m od niego. W takim miejscu J. S. powinien zachować szczególną ostrożność i ustąpić pierwszeństwa nadjeżdżającemu z jego prawej strony pojazdowi. Powód źle ocenił dzielącą go od pojazdu odległość. Natomiast K. O. miał możliwość uniknięcia wypadku poprzez podjęcie manewru awaryjnego hamowania. Skoro kierowca D. (...) o nr rej. (...) potrafił powoda, to musiał niezachować normalnej ostrożności i niedostatecznie obserwował drogę przed pojazdem. Dlatego też Sąd w rozmiarze większym niż strony procesu przyjął, iż J. S. przyczynił się do powstania szkody w 50 %.

Jak już była o tym mowa powyżej, w ocenie Sądu J. S. przysługuje zadośćuczynienie w wysokości 33.600 zł oraz odszkodowanie w kwocie 5.280 zł. A zatem, przy uwzględnieniu przyczynienia się J. S. do powstania szkody w 50 % oraz wypłaconego już przez ubezpieczyciela zadośćuczynienia w kwocie 3.600 zł oraz odszkodowania z tytułu pomocy

osób trzecich w kwocie 478,80 zł, na rzecz powoda należało zasądzić kwotę 13.200 zł ($33.600 \text{ zł} * 50 \% = 16.800 \text{ zł} - 3.600 \text{ zł} = 13.200 \text{ zł}$) tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia oraz kwotę 2.161,20 zł ($5.280 \text{ zł} * 50 \% = 2.640 \text{ zł} - 478,80 \text{ zł} = 2.161,20 \text{ zł}$), jako uzupełnienie należnego powodowi odszkodowania. W pozostałym zakresie żądanie powoda Sąd uznał za wygórowane.

Zasadą prawa cywilnego jest, że dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne. Termin wymagalności świadczeń przysługujących poszkodowanemu od zakładu ubezpieczeń z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów określa art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych..., zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie. W przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego (art. 14 ust. 2 ustawy). Niespełnienie świadczenia w terminie powoduje po stronie dłużnika konsekwencje przewidziane w art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe, a od dnia 1 stycznia 2016 roku odsetki ustawowe za opóźnienie (§ 2 art. 481 k.c.).

W niniejszej sprawie niespornym było, że pismem doręczonym pozwanemu w dniu 27 marca 2014 r. pełnomocnik powoda wystąpił o wypłatę zadośćuczynienia i odszkodowania. Zatem żądanie powoda naliczenia odsetek ustawowych od dochodzonych pierwotnie kwot 7.200 zł tytułem zadośćuczynienia i 907,20 zł tytułem odszkodowania od dnia 28 kwietnia 2014 roku, Sąd uznał za w pełni zasadne i znajdujące podstawę w art. 14 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych... W zakresie kwoty, o którą powód rozszerzył powództwo, w części, w której to żądanie okazało się zasadne, tj. od kwoty 4.800 zł i 1.200 zł tytułem zadośćuczynienia i kwoty 1.254 zł tytułem odszkodowania, Sąd zasądził odsetki od dnia następnego po doręczeniu stronie pozwanej odpisów pism zawierających rozszerzenie powództwa, czyli odpowiednio od dnia 18 marca 2015 r. i 12 grudnia 2018 r., do dnia zapłaty.

Mając powyższe na uwadze, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 15.361,20 zł w tym kwotę 13.200 zł. tytułem zadośćuczynienia wraz z odsetkami ustawowymi, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, od kwoty 7.200 zł od dnia 28 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, od kwoty 4.800 zł od dnia 18 marca 2015 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 1.200 zł od dnia 12 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2.161,20 zł tytułem odszkodowania wraz z odsetkami ustawowymi, przy czym od dnia 1 stycznia 2016 r. z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, od kwoty 907,20 zł od dnia 28 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty, a od kwoty 1.254 zł od dnia 12 grudnia 2018 r. do dnia zapłaty, oddając powództwo w pozostałym zakresie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. obciążając pozwanego, jako stronę przegrywającą niemal w całości (92%), obowiązkiem zwrotu na rzecz powoda wszystkich kosztów procesu. Na koszty te złożyło się opłata od pozwu w wysokości 406 zł, zaliczki na poczet wynagrodzeń biegłych w następujących kwotach: 400 zł, 615,52 zł, 300 zł i 300 zł, wynagrodzenie pełnomocnika powoda (§ 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu) w wysokości 1.200 zł oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

W punkcie 4 wyroku Sąd nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 876,88 zł ($953,14 \text{ zł} * 92 \% = 876,88 \text{ zł}$), tytułem kosztów procesu poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa w postaci części wynagrodzenia biegłego M. S. (postanowienie k. 80- kwota 161,89 zł), wynagrodzenia biegłej J. B. (postanowienie k. 150- kwota 456,76 zł) oraz wynagrodzenia biegłego W. S. (postanowienie k. 207- kwota 334,49 zł).

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.